

ტესტი დაწყებითი საფეხურის მასწავლებელთათვის

მათემატიკა

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ელექტრონული ბუკლეტი.

ტესტი ორი ნაწილისგან შედგება - პროფესიული ცოდნა და აკადემიური უნარები - და 42 დავალებას შეიცავს.

ტესტის მაქსიმალური ქულაა 65.

ტესტში წარმოდგენილი დავალებები, ფორმატის თვალსაზრისით სხვადასხვაგვარია. ყურადღებით წაიკითხეთ თითოეული დავალების ინსტრუქცია, კარგად გაიაზრეთ, რა მოგეთხოვებათ დავალების შესრულებისას, და შემდეგ აიჩიეთ ან დაწერეთ პასუხი.

გაითვალისწინეთ:

- თუ სწორ პასუხთან ერთად არასწორ პასუხსაც მიუთითებთ, ქულას ვერ მოიპოვებთ.

ტესტზე სამუშაოდ გეძლევათ 5 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

პროფესიული ცოდნა

[1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#) [21](#) [22](#) [23](#) [24](#) [25](#) [26](#) [27](#) [28](#) [29](#) [30](#) [31](#) [32](#) [33](#) [34](#) [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#) [41](#) [42](#)

1. ვთქვათ, ახლა 21 საათია. რამდენი საათის წინ იყო გუშინწინდელი დილის 7 საათი?

(ა) 34

(ბ) 41

(გ) 55

(დ) 62

2. $\frac{x}{y} - \frac{x^2+4y^2}{6xy} + \frac{2y}{3x} =$

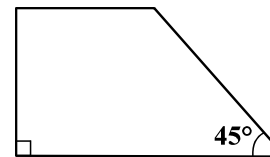
(s) $\frac{5x}{6y}$

(ð) $\frac{5y}{6x}$

(ð) $\frac{5x^2-2y^2}{6xy}$

(∞) $\frac{6x^2+4y^2}{6xy}$

3. ტრაპეციის ერთი ფერდი, რომლის სიგრძეა 6 სმ, ფუძეების მართობულია, ხოლო მეორე ფერდი დიდ ფუძესთან 45° -იან კუთხეს ქმნის. ტრაპეციის მცირე ფუძის სიგრძეა 4 სმ. რის ტოლია ტრაპეციის ფართობი?

- (ა) 24 სმ^2
- (ბ) 30 სმ^2
- (გ) 36 სმ^2
- (დ) 42 სმ^2

4. მოცემულია ორი წინადადება:

- I. ყველა მწერალს უყვარს ჭადრაკის თამაში.
- II. ჭადრაკის მოყვარულ ადამიანთა უმრავლესობა გონიერია.

წინადადება „ყველა მწერალი გონიერია“:

- (ა) გამომდინარეობს მხოლოდ I წინადადებიდან.
- (ბ) გამომდინარეობს მხოლოდ II წინადადებიდან.
- (გ) გამომდინარეობს ორივე წინადადებიდან ერთად.
- (დ) არ გამომდინარეობს მოცემული წინადადებებიდან.

5. $a = 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7 \cdot 8 \cdot 9 \cdot 10 \cdot 11 - 34$. რის ტოლია a რიცხვის 21-ზე გაყოფისას მიღებული ნაშთი?

(ა) 8-ის

(ბ) 9-ის

(გ) 10-ის

(დ) 11-ის

6. ფურცელი დაჭრეს 7 ნაწილად. შემდეგ მიღებული ნაჭრებიდან ერთ-ერთი კვლავ 7 ნაწილად დაჭრეს და ასე გაიმეორეს რამდენჯერმე. ჩამოთვლილთაგან რომლის ტოლი შეიძლება იყოს მიღებული ნაჭრების საერთო რაოდენობა?

(ა) 61

(ბ) 62

(გ) 63

(დ) 64

7. ცნობილია, რომ, $A = \{0; 4,5; 7; 12,4; 37\}$, $A \cap B = \{0; 7\}$. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი შეიძლება იყოს B სიმრავლე?

- (ა) $\{0; 4,5; 7; 37\}$
- (ბ) $\{3; 7; 12,4; 55\}$
- (გ) $\{0; 3; 4,5; 7\}$
- (დ) $\{0; 3; 7; 22,5\}$

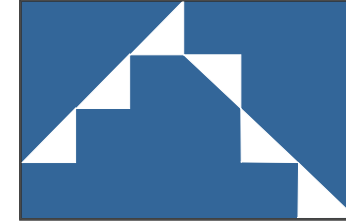
8. ქალაქის მოსახლეობის 20% ისლამის მიმდევარია, 5% – იუდეველია, ხოლო დანარჩენი მოსახლეობის 80% ქრისტიანობის მიმდევარია. რამდენჯერ აღმატება ქრისტიანობის მიმდევართა რაოდენობა იუდეველების რაოდენობას?

- (ა) 12-ჯერ
- (ბ) 15-ჯერ
- (გ) 16-ჯერ
- (დ) 20-ჯერ

9. მართკუთხედი დაყოფილია ტოლ მართკუთხა ტოლფერდა სამკუთხედებად, რომელთა კატეტები მართკუთხედის გვერდების პარალელურია. ამ სამკუთხედებიდან ზოგიერთი გამუქებულია (იხ. ნახაზი).

რამდენჯერ მეტია მართკუთხედის გამუქებული ნაწილის ფართობი გაუმუქებელი ნაწილის ფართობზე?

- (ა) 5-ჯერ
- (ბ) 6-ჯერ
- (გ) 7-ჯერ
- (დ) 8-ჯერ

10. მოცემულია განტოლებათა სამი წყვილი:

I. $\frac{1}{2}(x - 0,2) + 4(5x - 1) = 1$ და $3x + 1,2 = 1,8$

II. $3\left(2x - \frac{1}{3}\right) + 4\left(\frac{1}{2} - x\right) = 2\left(x + \frac{1}{2}\right) + 3\left(x - \frac{1}{3}\right)$ და $x + 1\frac{1}{3} = \frac{5}{3}$

III. $\frac{3}{4}(3x + 4) - 3\left(x - \frac{1}{2}\right) = 2\left(\frac{1}{2} - 2x\right) + \frac{3}{2}(2x + 3)$ და $(3x - 6)(x - 4) = 0$

მათგან ერთმანეთის ტოლფას განტოლებათა წყვილია:

(ა) მხოლოდ I

(ბ) მხოლოდ II

(გ) მხოლოდ I და II

(დ) მხოლოდ II და III

11. მოცემულია ორი წინადადება:

I. მთისკენ მიმავალი ყველა ბილიკი ქვიანია.

II. მხოლოდ მთისკენ მიმავალ ბილიკებზე შეიძლება შეგვხვდეს ბუჩქი.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი გამომდინარეობს ამ წინადადებებიდან?

(ა) ყველა ქვიან ბილიკზე იზრდება ბუჩქი

(ბ) ბილიკები, სადაც არ არის ბუჩქი, არ არის ქვიანი

(გ) ბილიკები, სადაც გვხდება ბუჩქი, ქვიანია

(დ) ბილიკები, რომლებიც მთისკენ არ მიდის, არაა ქვიანი

12. მაღაზიაში ერთნაირი ქუდები, ერთნაირი მაისურები და ერთნაირი შარვლები იყიდება. ერთი შარვალი იმდენივე ღირს, რამდენიც – 3 მაისური და 2 ქუდი. შარვალი და 2 ქუდი კი იმდენივე ღირს, რამდენიც – 4 მაისური. რამდენი ქუდის ყიდვა შეიძლება ერთი შარვლის ფასად?

- (ა) 14
- (ბ) 13
- (გ) 12
- (დ) 11

13. n ნატურალური რიცხვია.

მოცემულია წინადადება, რომელშიც გამოტოვებულია ორი ფრაგმენტი:

"თუ -----, მაშინ -----."

ქვემოთ მოცემული (1), (2) და (3) ფრაგმენტებიდან აარჩიეთ ორი ფრაგმენტი და ჩასვით ისინი გამოტოვებულ ადგილებში ისე, რომ მიღებული წინადადება ჭეშმარიტი აღმოჩნდეს.

(1) $2n - 1 > 5$

(2) $3n - 1 = 14$

(3) $n < 4$

(ა) თუ (1), მაშინ (2)

(ბ) თუ (1), მაშინ (3)

(გ) თუ (2), მაშინ (1)

(დ) თუ (2), მაშინ (3)

14. გიას დავითთან შედარებით 50%-ით ნაკლები ხელფასი აქვს. რამდენი პროცენტით მეტი ხელფასი აქვს დავითს გიასთან შედარებით?

- (ა) 25%-ით
- (ბ) 50%-ით
- (გ) 75%-ით
- (დ) 100%-ით

15. მაკას მეგობრებმა დაბადების დღეზე მიუტანეს სამი სხვადასხვა ფერის კოლოფი, რომელთაგან ერთში საჩუქარი იდო, ხოლო დანარჩენი ორი ცარიელი იყო. თითოეულ კოლოფზე სხვადასხვა წარწერა იყო.

წითელ კოლოფს ეწერა: *ეს კოლოფი ცარიელია.*

ლურჯ კოლოფს ეწერა: *საჩუქარი აქ დევს.*

მწვანე კოლოფს ეწერა: *ლურჯი კოლოფი ცარიელია.*

რომელ კოლოფში იდო მაკას საჩუქარი, თუ ამ წარწერებიდან მხოლოდ ერთია მართალი?

(ა) წითელში

(ბ) ლურჯში

(გ) მწვანეში

(დ) მონაცემები არ არის საკმარისი კითხვაზე პასუხის გასაცემად.

16. შალვამ გამოსახულებაში $\frac{(a-b)c}{12xy}$ ასოების ნაცვლად ჩასვა რიცხვები და გამოთვალა მიღებული რიცხვითი გამოსახულების მნიშვნელობა, რაც $\frac{2}{3}$ -ის ტოლი აღმოჩნდა. თორნიკემ იმავე გამოსახულებაში ასოების ნაცვლად ჩასვა შალვას მიერ აღებულ რიცხვებზე 2-ჯერ მეტი რიცხვები და გამოთვალა მიღებული რიცხვითი გამოსახულების მნიშვნელობა. რა რიცხვს მიიღებდა თორნიკე?

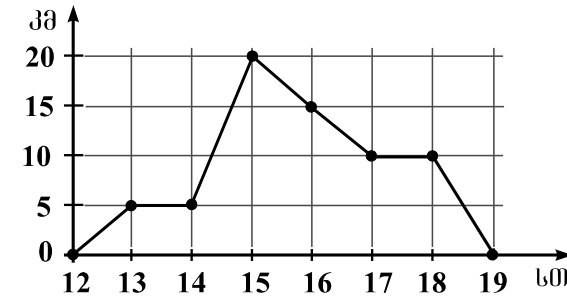
(ა) $\frac{1}{3}$

(ბ) $\frac{2}{3}$

(გ) $\frac{4}{3}$

(დ) $2\frac{2}{3}$

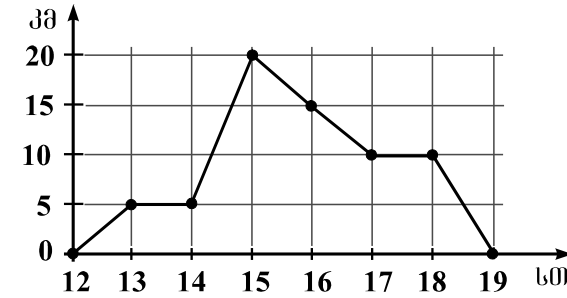
ტურისტებმა მდინარეზე კატერით გასეირნება გადაწყვიტეს. ისინი ნავსადგურიდან დღის 12 სთ-ზე გავიდნენ. დიაგრამაზე მოცემულია, თუ რამდენი კილომეტრითაა დაშორებული ნავსადგურიდან კატერი დროის ამ თუ იმ მომენტში.

17. რამდენჯერ მეტი იყო კატერის სიჩქარე 14-დან 15-საათამდე დროის შუალედში 15-დან 17-საათამდე შუალედთან შედარებით?

- (ა) 1,5-ჯერ
- (ბ) 2-ჯერ
- (გ) 2,5-ჯერ
- (დ) 3-ჯერ

ტურისტებმა მდინარეზე კატერით გასეირნება გადაწყვიტეს. ისინი ნავსადგურიდან დღის 12 სთ-ზე გავიდნენ. დიაგრამაზე მოცემულია, თუ რამდენი კილომეტრითაა დაშორებული ნავსადგურიდან კატერი დროის ამ თუ იმ მომენტში.

18. რამდენი კილომეტრის ტოლია კატერის მიერ პირველ 4 საათში გავლილი მანძილი?

- (ა) 15
- (ბ) 20
- (გ) 25
- (დ) 30

19. ფინიშისკენ ხუთი მორბენალი გარბოდა: ლევანი, ერეკლე, თემური, მამუკა და ნოდარი (არა აუცილებლად ამ თანმიმდევრობით).

მოცემულია ოთხი წინადადება:

I. მამუკა ლევანის წინ მირბოდა.

II. ნოდარი ლევანს უკან მიჰყვებოდა.

III. ერეკლე ლევანის უკან მირბოდა.

IV. თემური ერეკლეს უკან მიჰყვებოდა.

ამ წინადადებებიდან რომელია ზედმეტი იმის დასადგენად, რომ მამუკა თემურის წინ მირბოდა?

(ა) I

(ბ) II

(გ) III

(დ) IV

20. შემდეგი ოთხი წინადადებიდან რომელია მართებული?

I. ყოველი ხუთკუთხედი შეიძლება დავყოთ ორ სამკუთხედად

II. ყოველი სამკუთხედი შეიძლება დავყოთ სამკუთხედად და ხუთკუთხედად.

III. ყოველი ხუთკუთხედი შეიძლება დავყოთ ორ მართკუთხედად

IV. ყოველი სამკუთხედი შეიძლება დავყოთ ორ ხუთკუთხედად

(ა) I და II

(ბ) III და IV

(გ) I და III

(დ) II და IV

21. 789×2 -ში " $\times$ "-ის ნაცვლად უნდა ჩაიწეროს ისეთი ციფრი, რომ მიღებული რიცხვი 8-ის ჯერადი იყოს. რის ტოლია ასეთი ციფრების რაოდენობა?

- (ა) 1
- (ბ) 2
- (გ) 3
- (დ) 4

22. მართკუთხედის პერიმეტრია 70 სმ.

მოცემულია ორი პირობა:

I. მართკუთხედის დიდი გვერდის სიგრძის შეფარდება მცირე გვერდის სიგრძესთან 2,5-ის ტოლია;

II. მართკუთხედის მცირე გვერდის სიგრძე ამ მართკუთხედის პერიმეტრის მეშვიდედის ტოლია.

იმის გასარკვევად, თუ რის ტოლია მართკუთხედის მცირე გვერდის სიგრძე:

(ა) I პირობა საკმარისია, II კი – არა

(ბ) II პირობა საკმარისია, I კი – არა

(გ) I და II პირობა ერთად საკმარისია, ცალ-ცალკე არც ერთი არ არის საკმარისი

(დ) საკმარისია ცალ-ცალკე როგორც I, ასევე, II პირობა

(ე) მოცემული პირობები არ არის საკმარისი

23. A ქალაქიდან B-ს მიმართულებით ჯერ ავტობუსი გავიდა, შემდეგ – მსუბუქი ავტომობილი. როცა მსუბუქი ავტომობილი დაიძრა, ავტობუსს უკვე 20 კმ მანძილი ჰქონდა გავლილი. ორივე მათგანი შეუფერხებლად, თანაბარი სიჩქარით მოძრაობდა.

მოცემულია ორი პირობა:

I. ავტობუსის სიჩქარეა 80 კმ/სთ.

II. მსუბუქი ავტომობილი ყოველ საათში 20 კმ-ით მეტს გადის, ვიდრე – ავტობუსი.

იმის გასარკვევად, თუ რამდენ საათში დაეწევა მსუბუქი ავტომობილი ავტობუსს:

(ა) I პირობა საკმარისია, II კი – არა

(ბ) II პირობა საკმარისია, I კი – არა

(გ) I და II პირობა ერთად საკმარისია, ცალ-ცალკე არც ერთი არ არის საკმარისი

(დ) საკმარისია ცალ-ცალკე როგორც I, ასევე II პირობა

(ე) მოცემული პირობები არა არის საკმარისი

24. a და b რიცხვებია.

მოცემულია ორი პირობა:

I. a და b რიცხვების ჯამი ნაკლებია a -ზე.

II. a და b რიცხვების ჯამი ნაკლებია b -ზე.

იმის გასარკვევად, დადებითია თუ უარყოფითი a და b რიცხვების ჯამი:

(ა) I პირობა საკმარისია, II კი – არა

(ბ) II პირობა საკმარისია, I კი – არა

(გ) I და II პირობა ერთად საკმარისია, ცალ-ცალკე არც ერთი არ არის საკმარისი

(დ) საკმარისია ცალ-ცალკე როგორც I, ასევე, II პირობა

(ე) მოცემული პირობები არ არის საკმარისი

25. წრიულ დიაგრამაზე მოცემულია ერთ-ერთ ქალაქში მცხოვრებთა განაწილება ეროვნების მიხედვით.

მოცემულია ორი პირობა:

I. ქალაქში მცხოვრები ესპანელების რაოდენობა 150 ათასით აღემატება ფრანგების რაოდენობას.

II. ქალაქში სულ 300 ათასი ესპანელი ცხოვრობს.

იმის გასარკვევად, თუ სულ რამდენი მცხოვრებია ქალაქში:

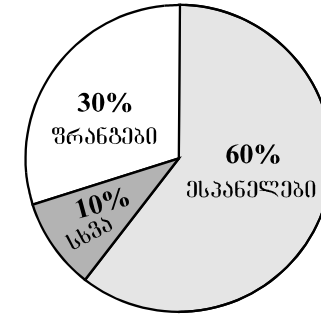
(ა) I პირობა საკმარისია, II კი - არა.

(ბ) II პირობა საკმარისია, I კი - არა.

(გ) I და II პირობა ერთად საკმარისია, ცალ-ცალკე არც ერთი არ არის საკმარისი.

(დ) საკმარისია ცალ-ცალკე როგორც I, ასევე II პირობა.

(ე) მოცემული პირობები არ არის საკმარისი.

26. ABCD რომბის A წვერო კოორდინატთა სათავეს ემთხვევა, ხოლო D წვერო x -ღერძზე მდებარეობს.

მოცემულია ორი პირობა:

I. B წვეროს კოორდინატებია $(3; 4)$.

II. D წვეროს კოორდინატებია $(5; 0)$.

იმის გასარკვევად, თუ რის ტოლია C წვეროს კოორდინატები:

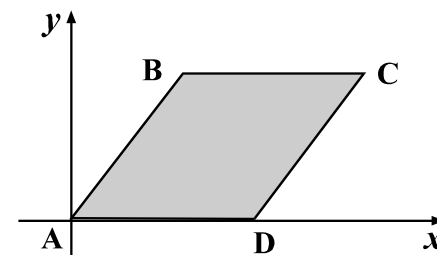
(ა) I პირობა საკმარისია, II კი - არა.

(ბ) II პირობა საკმარისია, I კი - არა.

(გ) I და II პირობა ერთად საკმარისია, ცალ-ცალკე არც ერთი არ არის საკმარისი.

(დ) საკმარისია ცალ-ცალკე როგორც I, ასევე II პირობა.

(ე) მოცემული პირობები არ არის საკმარისი.

27. სალომეს 1-თეორიანი, 2-თეორიანი და 5-თეორიანი მონეტები აჩუქეს, სულ – 16 თეთრი.

მოცემულია ორი პირობა:

I. სალომეს სულ 7 ცალი მონეტა აჩუქეს.

II. სალომეს კენტი რაოდენობის 2-თეორიანი მონეტები აჩუქეს.

იმის გასარკვევად, თუ სულ რამდენი 2-თეორიანი მონეტა აჩუქეს სალომეს:

(ა) I პირობა საკმარისია, II კი – არა

(ბ) II პირობა საკმარისია, I კი – არა

(გ) I და II პირობა ერთად საკმარისია, ცალ-ცალკე არც ერთი არ არის საკმარისი

(დ) საკმარისია ცალ-ცალკე როგორც I, ასევე, II პირობა

(ე) მოცემული პირობები არ არის საკმარისი

28. x და y ნატურალური რიცხვების რამდენი წყვილი $(x; y)$ აკმაყოფილებს პირობას $x^2 + 3y = 42$?
პასუხი დაასაბუთეთ.

(მაქსიმალური ქულა - 2)

29. ქალაქის ყველა სკოლაში ასწავლიან გერმანულ ან ინგლისურ ენას. იმ სკოლათა რაოდენობა, რომლებშიც გერმანულ ენას ასწავლიან, ქალაქის სკოლათა საერთო რაოდენობის $\frac{5}{9}$ ნაწილია, ხოლო იმ სკოლათა რაოდენობა, რომლებშიც ინგლისურ ენას ასწავლიან – $\frac{2}{3}$ ნაწილი. ქალაქის 12 სკოლაში ასწავლიან გერმანულ ენასაც და ინგლისურ ენასაც. სულ რამდენი სკოლაა ამ ქალაქში?

პასუხი დაასაბუთეთ.

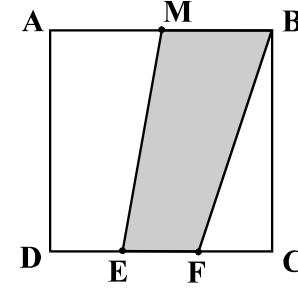
(მაქსიმალური ქულა - 3)

30. წიგნის გვერდები დანომრილია ნატურალური რიცხვებით 1, 2, 3, სულ გამოყენებულია 492 ცალი ციფრი. რამდენგვერდიანია წიგნი?
პასუხი დაასაბუთეთ.

(მაქსიმალური ქულა - 3)

31. ABCD კვადრატის AB გვერდი M წერტილით დაყოფილია ორ ტოლ ნაწილად, CD გვერდი კი E და F წერტილებით – სამ ტოლ ნაწილად. რის ტოლია ABCD კვადრატის ფართობი, თუ MBFE ოთხკუთხედის ფართობია 25 სმ^2 ?

პასუხი დაასაბუთეთ.

(მაქსიმალური ქულა - 3)

32. ოსტატს და შეგირდს შეუძლიათ მთელი სამუშაო, ერთად მუშაობით, 3 საათში შეასრულონ. მათ ერთად მხოლოდ 2 საათი იმუშავეს, რის შემდეგაც სამუშაო შეგირდმა დაასრულა. რა დრო დასჭირდა მთელი სამუშაოს შესრულებას, თუ მარტო ოსტატი მას 4 სთ-ში ასრულებს?

პასუხი დაასაბუთეთ.

(მაქსიმალური ქულა - 3)

33. ვანოს და სანდროს ერთნაირი ფინჯნებით ყავა და ცალკე ჭურჭლით რძე მიართვეს. ორივე ფინჯანი ყავით ბოლომდე იყო შევსებული. ვანომ მოსვა ფინჯანი ყავის $\frac{1}{3}$ ნაწილი, სანდრომ – $\frac{1}{5}$ ნაწილი. შემდეგ ორივემ ფინჯნები რძით შეივსეს და კარგად მოურიეს. ცოტა ხნის შემდეგ ვანომ მოსვა ყავისა და რძის ნარევით სავსე ფინჯნის $\frac{3}{5}$ ნაწილი, სანდრომ კი – $\frac{2}{3}$ ნაწილი და მეტი აღარ დაუღევიათ.

ვანოს უფრო მეტი ყავა დაუღევია, თუ სანდროს?

პასუხი დაასაბუთეთ.

(მაქსიმალური ქულა – 3)

34. მეექვსეკლასელ მოსწავლეებს შემდეგი სამუშაო შესთავაზეს:

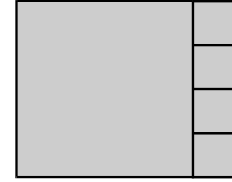
1) გამოთვალეთ: $\frac{5}{17} : \frac{5}{6} + 3\frac{1}{4}$.

2) I. რამდენი მეტრია 2 მ და 45 სმ?

II. რამდენი კილოგრამია 3 კგ და 40 გ?

III. რამდენი საათია 4 სთ და 15 წთ?

3) მართკუთხედი, რომლის დიდი გვერდის სიგრძეა 20 სმ, დაყოფილია 5 კვადრატად ისე, როგორც ეს ნახაზზეა მოცემული. რის ტოლია დაყოფის შედეგად მიღებული თითოეული მცირე კვადრატის ფართობი?

4) რამდენი 0-ით ბოლოვდება 27-დან 42-მდე ყველა მთელი რიცხვის გადამრავლების შედეგად მიღებული რიცხვის ჩანაწერი?

მომდევნო გვერდზე მოცემულია ერთ-ერთი მოსწავლის ნამუშევარი:

$$1) \frac{5}{17} : \frac{5}{6} = \frac{17}{5} \cdot \frac{5}{6} = 2 \frac{5}{6}$$

$$2 \frac{5}{6} + 3 \frac{1}{4} = 5 \frac{20+6}{24} = 6 \frac{1}{12}$$

$$2) \text{ I. } 2,45 \text{ მ} \quad \text{ II. } 3,40 \text{ სმ} \quad \text{ III. } 4,15 \text{ სთ}$$

$$3) 20 : 5 = 4 \quad 4 \cdot 4 = 16 \text{ მეტივე ფართობი } 16 \text{ სმ}^2$$

$$4) \text{ მოცუდეს } 2 \text{ ნაწილი, ხდება } 27 \text{ და } 42 \text{ - მეტი}$$

0-ით მოცუდეს შეიძლება 30 და 40.

მიუთითეთ მოსწავლის მიერ დამკვეთული თითოეული შეცდომა და ჩაწერეთ შესწორებული სახით.

(მაქსიმალური ქულა - 3)

აკადემიური უნარები

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაკითხეთ და გაიაზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

ამა თუ იმ შეკითხვის გაცნობის შემდეგ მასზე პასუხის გასაცემად შესაძლებელია დაგჭირდეთ ტექსტთან დაბრუნება, შესაბამისი მონაკვეთის ხელახლა წაკითხვა და კვლავ შეკითხვაზე გადასვლა. ამას გაგიადვილებთ როგორც ტექსტის, ასევე, თითოეული შეკითხვის ბოლოს მოცემულ სათანადო აღნიშვნებზე „დაწკაპუნება“.

I ფრენკ ბაუმის საბავშვო ზღაპარში „ოზის ჯადოქარი“ მოთხრობილია ამბავი პატარა გოგონა დოროთის შესახებ, რომელმაც სამ მეგობართან ერთად გადალახა ბევრი ბარიერი, გაუმკლავდა თავს დატეხილ ყველა განსაცდელს, რათა მიეღწია ჯადოქრის ქალაქამდე. მას იმედი ჰქონდა, რომ ჯადოქარი მისცემდა ყველაფერ იმას, რაზეც მეგობრები ოცნებობდნენ. ამის ნაცვლად ბრძენმა ჯადოქარმა დოროთი დაარწმუნა, რომ თავად მათ, ჯადოქრის დაუხმარებლად, შეეძლოთ თავიანთი სანუკვარი სურვილების ასრულება.

II როგორ შეიძლება ავხსნათ ის შეუპოვრობა და მიზანსწრაფულობა, რომელსაც ადამიანები იჩენენ სასურველი შედეგის მისაღწევად, არახელსაყრელი გარემო პირობების მიუხედავად? თანამედროვე მკვლევრები „იზიარებენ ჯადოქრის მოსაზრებას“, რომ ადამიანის ქცევის მოტივაცია მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული რეალობის სუბიექტურინტერპრეტაციაზე. ავსტრიელმა ფსიქოლოგმა ფრიც ჰაიდერმა გამოთქვა მოსაზრება, რომ

შეკითხვებზე გადასვლა: [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#) [41](#)

ქცევის შედეგი, მაგალითად, მოსწავლის მიერ II მიღებული ცუდი ნიშანი, შეიძლება ისეთ ძალებს მიეწეროს, როგორებიცაა ძალისხმევის არქონა, არასაკმარისი გონიერება, ანდა ისეთს, როგორიცაა, მაგალითად, არასამართლიანი გამოცდა ანდა ტენდენციური მასწავლებელი. ის, თუ რას მიაწერს ადამიანი საკუთარ წარუმატებლობას, გავლენას ახდენს მის მომავალ ქცევაზე. მოსწავლე უფრო ბეჯითად იშრომებს, თუ მიიჩნევს, რომ მიღებული ცუდი ნიშანი მის მიერ ნაკლები ძალისხმევის დახარჯვის შედეგია, მაგრამ მან შეიძლება თავი მიაწეროს ყველაფერს, თუ ჩათვლის, რომ მიღებული ცუდი ნიშანი უსამართლობის ან შესაბამისი უნარის არქონის შედეგია.

ამერიკელმა მკვლევარმა მარტინ სელიგმანმა ექსპე- III რიმენტულად დაასაბუთა „დასწავლილი უმწეობის“ ფენომენის არსებობა. „დასწავლილი უმწეობა“ არის მდგომარეობა, როცა ადამიანი დარწმუნებულია, რომ

III სიტუაცია, რომელშიც ის აღმოჩნდა და რომელიც მას არ მოსწონს, სრულიად არ არის დამოკიდებული მის ძალისხმევაზე, ის ვერ აკონტროლებს მას; ადამიანი ურიგდება ბედს, პასიურია და არ ეძებს გამოსავალს. ამგვარი უმწეობა არ არის ადამიანის თანდაყოლილი მახასიათებელი – ეს მან დაისწავლა. ყოველივე ზემოაღნიშნული უშუალოდ უკავშირდება სწავლების თეორიასა და პრაქტიკას. მიუხედავად იმისა, თუ რა არის აკადემიური ჩამორჩენილობის მიზეზი, მასწავლებლის პოზიცია გადამწყვეტ როლს ასრულებს ჩამორჩენის გადალახვასა თუ განმტკიცებაში. ფაქტია, რომ ერთიმეორეზე მიყოლებული დაბალი ქულები მოსწავლის წარმატებას ვერ უზრუნველყოფს. პირიქით, ის საბოლოოდ გაუქრობს მას საკუთარი შესაძლებლობების რწმენას, გამოიწვევს იმედგაცრუებას. მოსწავლეები სრულიად დაკარგავენ სწავლის მოტივაციას, აღარ გამოიჩენენ ინიციატივას.

IV ერთ-ერთ ექსპერიმენტში სასკოლო ასაკის ბავშვებს შეუმუშავეს დასწავლილი უმწეობის განცდა. შემდეგ

შეკითხვებზე გადასვლა: [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#) [41](#)

ისინი ორ ჯგუფად დაყვეს. პირველ ჯგუფს IV აწვდიდნენ ძალზე ადვილად დასაძლევ მათემატიკურ ამოცანებს და ამოხსნის შემდეგ აქებდნენ მათ, რითაც „დასწავლილი უმწეობის განცდა“ განუმტკიცეს. მეორე ჯგუფს კი აწვდიდნენ როგორც ადვილ, ასევე რთულ ამოცანებს. ყოველი წარუმატებლობის შემდეგ მასწავლებელი ბავშვებს ეუბნებოდა, რომ ეს მათი არასაკმარისი ძალისხმევის შედეგი იყო. ექსპერიმენტის ბოლოს ორივე ჯგუფის ბავშვებს აძლევდნენ სხვადასხვა სირთულის დავალებებს. აღმოჩნდა, რომ პირველი ჯგუფის ბავშვები, მეორე ჯგუფის ბავშვებისგან განსხვავებით, რთული ამოცანების ამოხსნისას ადვილად ყრიდნენ ფარ-ხმალს. მეორე ჯგუფის ბავშვებმა ქცევის შედეგის ახსნის საწყისი „არასაკმარისი უნარების“ მოდელი „არასაკმარისი ძალისხმევის“ მოდელით შეცვალეს.

35. ძირითადი საკითხი, რომლის შესახებაც საუბარია პირველ აბზაცში („ოზის ჯადოქრის“ სიუჟეტში) არის:

(ა) საკუთარი შესაძლებლობების სხვაგვარად გააზრება

(ბ) საკუთარი შესაძლებლობების შესაფერისი მიზნის შერჩევა

(გ) მიზნის მისაღწევად საჭირო შესაფერისი ქცევის შერჩევა

(დ) დაბრკოლებებთან გამკლავების უნარის გაუმჯობესება

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

36. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელია მეორე აზრის დასაწყისში დასმული შეკითხვის პასუხი?

- (ა) რაც უფრო შეუპოვარია ადამიანი და რაც უფრო მეტ ძალისხმევას დახარჯავს, მით უფრო წარმატებული იქნება ის.
- (ბ) ადამიანი მით უფრო დაჟინებულია მიზნის მიღწევისას, რაც უფრო მეტად მნიშვნელოვანია მისთვის მისაღწევი შედეგი.
- (გ) ადამიანი შეუპოვარი და მოტივირებულია მიზნის მიღწევისას, თუ მას მიაჩნია, რომ შედეგი მხოლოდ მის ძალისხმევაზეა დამოკიდებული.
- (დ) ადამიანი ვერ მიაღწევს წარმატებას, თუ მისი წარმატება სიტუაციურ ძალებზეა დამოკიდებული.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

37. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან, რომელი არ არის განხილული ტექსტში, როგორც რეალობის სუბიექტური ინტერპრეტაციის შედეგი?

მოსწავლის აღქმა, რომ:

- (ა) ტენდენციური მასწავლებელი ჰყავს.
- (ბ) ნაკლები ძალისხმევა დახარჯა.
- (გ) არასაკმარისად გონიერია.
- (დ) ცუდი ნიშანი მიიღო.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

38. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი არ შეიძლება მივიჩნიოთ „დასწავლილი უმწეობის“ განცდის ილუსტრაციად?

- (ა) მოსწავლე უარს ამბობს იმ საგნის შესწავლაზე, რომელიც მის სამომავლო მიზნებს არ შეესაბამება.
- (ბ) მოსწავლე ვარაუდობს, რომ კონკრეტული ამოცანის შესრულება მის შესაძლებლობებს აღემატება.
- (გ) მოსწავლე ფიქრობს, რომ აზრი არ აქვს სწავლას, რადგან მასწავლებელი მაინც არ დაუწერს კარგ ნიშანს.
- (დ) მოსწავლე არ იჩენს გაკვეთილზე ინიციატივას, რადგან ფიქრობს, რომ მისი იდეა არ იქნება საინტერესო.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

39. ბოლო აბზაცში განხილულ ექსპერიმენტში მეორე ჯგუფის ბავშვები, პირველისგან განსხვავებით, რთული ამოცანების ამოხსნისას ადვილად არ იხევდნენ უკან იმიტომ, რომ:

- (ა) პირველი ჯგუფის ბავშვებისგან განსხვავებით, მათ მხოლოდ ადვილად დასაძლევ დავალებებს არ აძლევდნენ.
- (ბ) ისინი წინასწარ დაარწმუნეს – მათი წარუმატებლობა არასაკმარისი უნარების შედეგი კი არ არის, არამედ ნაკლები ძალისხმევის.
- (გ) პირველი ჯგუფის ბავშვებისგან განსხვავებით, მათ წინასწარ არ ჰქონდათ დასწავლილი უმწეობის განცდა.
- (დ) ისინი მარტივი დავალებების წარმატებით დაძლევისას კი არ შეაქეს, არამედ უფრო რთული დავალებები შეასრულებინეს.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

40. ზოგიერთი მკვლევრის აზრით, ადამიანის ქცევას ხშირად განსაზღვრავს მისი რწმენა იმის შესახებ, თუ:

I. რა იყო პასუხისმგებელი წარსულში განცდილ წარმატებასა და მარცხზე;

II. რისი გაკეთება შეუძლია;

III. რა უნდა იყოს მისი მიზანი.

ზემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელია განხილული ტექსტში?

(ა) მხოლოდ II

(ბ) მხოლოდ III

(გ) I და II

(დ) I და III

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

41. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დასკვნა შეიძლება გამოვიტანოთ ტექსტის ბოლო აბზაცში განხილულ ექსპერიმენტში მიღებული შედეგებიდან?

- (ა) მოსწავლის მოტივაციის ნაკლებობას განაპირობებს მის მიერ დავალებათა წარმატებით შესრულებისთვის მიღებული დადებითი უკუკავშირი.
- (ბ) მოსწავლის შრომისმოყვარეობა და სიბეჯითე მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული მის გონებრივ შესაძლებლობებზე.
- (გ) „დასწავლილი უმწეობის“ განცდა განაპირობებს მოსწავლის მოტივაციის დაქვეითებას, თუმცა, მისი შეცვლა შესაძლებელია.
- (დ) „დასწავლილი უმწეობის“ განცდის მქონე მოსწავლის მიზანსწრაფულობა დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად ხშირად აქებს მას მასწავლებელი.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

ანალიტიკური წერა

42. გალაკტიონის ერთი ლექსი ასე იწყება:

„არის მკითხველი მშვენიერ წიგნის
და არის მხოლოდ გადამკითხველი...“

რა განასხვავებს მკითხველს გადამკითხველისგან?

- იმსჯელეთ, როგორ ყალიბდება ადამიანი კარგ მკითხველად – რა გარემოებები განაპირობებს ამას, როგორ უნდა შევუწყოთ ხელი ბავშვის კარგ მკითხველად ჩამოყალიბებას;
- განაზოგადეთ ეს საკითხი; იმსჯელეთ, რა განაპირობებს საქმისადმი ზერელე დამოკიდებულებას და რა შედეგები მოჰყვება მას.

მსჯელობის გასამყარებლად მოიყვანეთ არგუმენტები და მაგალითები. თქვენ მიერ დაწერილი თხზულება უნდა შეიცავდეს, სულ მცირე, 100 სიტყვას.

(მაქსიმალური ქულა 11)